

Vejledende udtalelse om kommunale affaldsgebyrer

Håndtering af affald – bortset fra virksomhedernes kildesorterede genanvendelige affald – og herunder fastsættelsen af gebyrer for de kommunale affaldsordninger, er en kommunal opgave. Dette fremgår af miljøbeskyttelseslovens¹ kapitel 6 og affaldsbekendtgørelsen².

Kommunernes fastsættelse af affaldsgebyrer sker efter miljøbeskyttelseslovens § 48 og underlagt princippet om hvile-i-sig-selv, hvilket kort fortalt betyder, at kommunen kan få dækket sine omkostninger gennem opkrævning af gebyrer, men ikke må optjene et overskud.

En række nye regler om håndtering af affald trådte i kraft den 1. januar 2010³, herunder regler om kommunernes gebyrfastsættelse og – opkrævning. Det følger bl.a. af disse regler, at kommunerne som udgangspunkt skal opkræve affaldsgebyr hos alle de af kommunens virksomheder, som er opført i CVR-registret. En række af de gebyrer, som betales, er såkaldte rådighedsgebyrer, hvor virksomhederne betaler for, at kommunen stiller forskellige affaldsordninger til rådighed for kommunens virksomheder, bl.a. adgang til kommunens genbrugsplads. Det er op til kommunen at fastsætte gebyrstørrelsen på baggrund af kommunens egen opgørelse af omkostninger til ordningerne.

Efter de nye regler⁴ gælder der imidlertid nogle undtagelser fra pligten til at betale de kommunale affaldsgebyrer. Hensigten med disse undtagelser er at undgå, at de virksomheder, som ikke har nogen eller en ikke nævneværdig affaldsproduktion betaler for affaldsordninger, de ikke kan benytte.

Det er den pågældende kommune, som træffer afgørelse om, hvorvidt en virksomhed er omfattet af en af undtagelserne til pligten til at betale affaldsgebyr.

¹ Jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 om miljøbeskyttelse

² Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010 om affald

³ Lov nr. 513 af 12. juni 2009 og bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010 om affald

⁴ § 60, stk. 1 – 5 i ovenstående bekendtgørelse

Branchekode og virksomhedsform

Kommunerne skal undtage virksomheder for affaldsgebyr, hvis virksomhedens branchekode fremgår af bilag 7 til affaldsbekendtgørelsen, og hvor virksomheden på p-nummer-adressen har 0-1 ansatte. Kommunerne skal endvidere undtage virksomheder, hvis virksomhedsform fremgår af bilag 8, punkt 1 til affaldsbekendtgørelsen, og hvor virksomheden har 0 ansatte på p-nummer-adressen. Hvis en virksomheds virksomhedsform fremgår af bilag 8, punkt 2, skal kommunen undtage virksomheden uanset antallet af ansatte.

Det gælder dog for både gebyrfritagelser på baggrund af branchekode og virksomhedsform, at virksomheder, som er omfattet af bilag 7 og 8, alligevel kan opkræves et gebyr, hvis de anvender en eller flere indsamlingsordninger i kommunen. Dog kan virksomhederne i så fald kun opkræves gebyr for de ordninger, som virksomheden benytter samt administrationsgebyr.

Omsætning under 50.000 kr.

En virksomhed har krav på undtagelse, hvis den kan dokumentere, at dens omsætning er under 50.000 kr.

Det er den omsætning, der hos SKAT er registreret for det indkomstår, der ligger to år før det år, som der skal opkræves gebyr for, som skal lægges til grund.

Fritagelse efter bestemmelsen forudsætter, at der to år før var en registreret omsætning på under 50.000 kr. Dette indebærer, at eksempelvis nystartede virksomheder ikke automatisk vil være fritaget efter bestemmelsen, idet sådanne virksomheder ikke kan påvise en registreret omsætning to år før virksomhedens eksistens. Sådanne virksomheder er således henvist til at søge fritagelse for gebyr efter affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 5, hvis de ikke har en affaldsproduktion eller den er så bagatelagtig, at gebyrfritagelse kan komme på tale. Det afgørende for fritagelse efter bestemmelsen er således den omsætning, der er registreret hos SKAT.

Fritagelse fra genbrugspladsgebyr – virksomheden håndterer selv sit affald

En virksomhed har krav på undtagelse fra gebyret til genbrugspladsordningen, hvis den kan dokumentere, at virksomheden selv håndterer alt sit affald til nyttiggørelse. Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at en virksomhed har krav på fritagelse for genbrugspladsgebyret, hvis den kan dokumentere, at den slet ikke anvender genbrugspladsen. Det er op til den pågældende kommune, under overholdelse af ligheds- og proportionalitetsprincippet, at vurdere, hvornår den finder dokumentationen tilstrækkelig.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at i hvert fald følgende forhold vil skulle dokumenteres for at opfylde kravet til fritagelse fra genbrugspladsgebyr:

For kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald og andet affald til nyttiggørelse (herunder affald til forbrænding på dedikerede affaldsforbrændingsanlæg efter 13. december 2010) vil det skulle dokumenteres, at dette affald enten er eksporteret eller håndteret af en indsamlingsvirksomhed for kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald. Dokumentationen kan f.eks. være kontrakter med udenlandske anlæg eller en indsamlingsvirksomhed for kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald

For det affald, som fortsat er omfattet af kommunale ordninger, som virksomheden har benyttelsespligt til, vil en dokumentation bestå i, at virksomheden dokumenterer, at den afleverer alt sit forbrændings- og deponeringsegnete affald i overensstemmelse med kommunens ordning.

Kommunens vurdering – virksomheden har ikke en egentlig affaldsproduktion

Endelig findes en undtagelse, hvorefter kommunen *kan* fritage virksomheder fra et eller flere af gebyrerne (f.eks. dagrenovation, farligt affald eller genbrugspladsordningen), hvis kommunen kan lægge til grund, at virksomheden ikke har en egentlig affaldsproduktion.

Heri ligger, at kommunen ikke er forpligtet til at fritage virksomheder efter bestemmelsen. Kommunen er dog forpligtet til konkret at vurdere eventuelle ansøgninger om fritagelse efter bestemmelsen. Det er i den forbindelse op til kommunen at vurdere, hvorvidt der er tilstrækkeligt grundlag for at antage, at en virksomhed ikke har en egentlig affaldsproduktion. Kommunen er i sin afgørelse forpligtet af det forvaltningsretlige lighedsprincip, hvorefter ens sager skal behandles ens.

Som ovenfor nævnt er det den pågældende kommune, som fastsætter de kommunale affaldsgebyrer og herunder afgør, hvorvidt en virksomhed falder ind under en af de ovenfor nævnte undtagelser.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 3, og affaldsbekendtgørelsens § 101, at der ikke kan klages over kommunens afgørelser om disse spørgsmål til anden administrativ myndighed. Miljøstyrelsen eller Miljøklagenævnet er altså ikke klageinstans i disse sager.

Spørgsmål om en kommune overholder den lovgivning, som kommunen skal overholde som offentlig myndighed, kan dog indbringes for Statsforvaltningen. Statsforvaltningen er ikke klageinstans, men udøver et retligt tilsyn overfor kommunerne og beslutter selv, om der er grundlag for at rejse en tilsynssag. Statsforvaltningen kan dog ikke tage stilling til, om kommunernes dispositioner er rimelige eller hensigtsmæssige, eller til spørgsmål om skønsudøvelse, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen (offentligretlig lovgivning og offentligretlige retsgrundsætninger, herunder bl.a. hvile-i-sig-selv-princippet og lighedsgrundsætningerne).